

Gadsimtu satikšanās Dobeles pilsdrupās rit arheologa uzraudzībā

Dobeles pilsdrupās notiek būvniecības darbi.

Jau ilgāku laiku Dobeles pilsdrupās rosās būvnieki un daļa no šā objekta ir apmeklētājiem slēgta. Tie, kuri cītīgi seko līdzī iecerēm, ko plāno īstenot Dobeles novada pašvaldība, zina, ka tur sākti konservācijas un pārbūves darbi. Jau vairākus gadus tika runāts, ka Dobeles pilsdrupās iecerēts īstenot arhitekta Pētera Blūma projektu.

10. maijā Dobeles novada pašvaldības priekšsēdētājs Andrejs Spridzāns un būvniecības uzņēmuma «RERE Grupa» apakšuzņēmuma «RERE Meistari» valdes loceklis Ervīns Koncevičs parakstīja līgumu par Dobeles Livonijas ordeņa pils kapelas mūru konservāciju un pārbūvi.

2. janvārī Jelgavas pilsētas dome ar Centrālo finanšu un līgumu aģentūru noslēdza vienošanos par Eiropas Savienī-

bas Eiropas Reģionālās attīstības fonda projekta «Nozīmīga kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un attīstība kultūras tūrisma piedāvājuma pilnveidošanai Zemgales reģionā» īstenošanu. Projekts tiek īstenots darbības programmā «Izaugsme un nodarbinātība» ar specifiskā atbalsta mērķi «Saglabāt, aizsargāt un attīstīt nozīmīgu kultūras un dabas mantojumu, kā arī attīstīt ar to saistītos pakalpojumus».

Īstenojot projektu, Dobelē tiks pārbūvēta un iekonservēta Dobeles Livonijas ordeņa pils kapela par kopējo summu 2193308,19 eiro.

Pils kapela tiks pārbūvēta Eiropas Savienības (ES) finansētā projektā, tādēļ izmaksas tiks segtas no ES fonda līdzekļiem, no pašvaldības, ņemot aizdevumu Valsts kasē, kā arī no valsts budžeta līdzekļiem.

Būvdarbus uzsāka jūnijā, tos plānots īstenot 23 mēnešu laikā. Iecerēts Dobeles Novadpētniecības muzeja vajadzībām pārbūvēt pils kapelu, izveidojot tajā izstāžu zāles muzeja ekspozīciju izvietojšanai, konferenču telpas, kā arī izveidot skatu laukumu pils kapelas augšdaļā.

Darbu šajā objektā veic ne vien celtnieki, bet arī arheologs ANDRIS TOMAŠŪNS, sekojot līdzī celtniecības un konservācijas darbiem, kā arī, vai to laikā atklāsies vēl kādas vēstures liecības.

– Veicu uzraudzību un, ja nepieciešams, arī arheoloģiskos izrakumus. Celtnieki stiprina mūrus, lai nekas nekrit uz galvas, kad tas būs izdarīts, veiksīm darbus kapelā, kur smelsim pagrabu, kur ir būvgruži, akmeņi... «Smelt» ir termins arheoloģijā, tas nozīmē – izņemt grunti. Kapelas teritorija ir sadalāma divās daļās. Tur ir mazāka

(Vēl – 3. lappusē)

Andra Tomašūna foto

Gadsimtu satikšanās Dobeles pilsdrupās rit arheologa uzraudzībā

Pilsdrupās ik dienu var atklāties kaut kas jauns un neparedzēts.

(Sākums – 1. lappusē)

telpa, kas jau ir pieejama, to esam jau izsmēluš. Celtnieki lūko, kur beidzas pamatakreņi un kur sākas pamatzeme. Darbi tiek veikti arī mūru augšdaļā, kur to stiprina.

Kopumā darbi rit pēc plāna, protams, gribētos, lai tie būtu raitāki, bet tās tomēr ir pilsdrupas, kas te stāv daudzus gadu simtus, tāpēc nevar te ieskriet un darboties, kā uz sākot jaunu būvi.

Ir arī daudz nezināmā, arī ar to jāreķinās. Katrs nākamais solis var ieviest korekcijas kopējā plānā.

Ir skaidrs, ka arī kapelas otrajā daļā ir pagrabs. Esam atraduši ieeju tajā. Iepriekš ar pārliecību nevarēja sacīt, ka tur būs pagrabs. Iepriekš tur bija veikti rakumi, droši vien, stiprinot mūrus, tur bija veikti darbi bez arheoloģiskās uzraudzības. Ir norakts estrādes kalns pie kapelas. Tas bija būvēts pagājušā gadsimta divdesmitajos gados. Tur no vēsturiskās liecības bija ļoti daudz patronu čauliņu.

Kara laikā te bijusi darbība. Par to liecina arī mūru apmetums.

No arheoloģijas skatījuma, tādu īstu atradumu celtniecības laikā pagaidām nav. Pagrabs droši vien ir sabrucis. Vecos laikos cilvēki ir pamanījušies paņemt vēstures liecību.

Senākos rakstos ir liecība, ka tilta celtniecībai pār Bērzes upi ir izmantoti akmeņi no pilsdrupām. Savukārt citi iesnieguši sūdzību par to gubernā-

toram, tad akmeņu ņemšana no šīs vietas pārtraukta. Jā, kāpēc gan meklēt akmeņus, ja te to ir tik daudz?!

Vai esmu strādājis līdzīgā objektā, kur satiekas seni laiki ar 21. gadsimtu? Esmu strādājis Āraišu pili, kur notika konservācijas darbi.

Šeit arī jāveic konservācijas darbi. Te mūri nav stipri. Tie ir seni. Daudzviet tie nav mūrēti, bet akmeņi likti cits uz cita un ķilēti. Tās ir muļķības, ka mūrēšanai izmantotas visu olas. Tās vajag ēst un no tām perēt cāļus, nevis smērēt mūros.

Domāju, ka šeit tiks īstenots unikāls projekts Latvijas mērogā. Nav tādas vietas, kur pilsdrupās būtu iebūvēta moderna ēka.

Ventspilij ir paveicies, ka tur pils ir saglabājusies. Tā ir modernizēta un moderni iekārtota. Bauska, kur pils ir uzcelta no jauna, vadoties pēc vēstures materiāliem. Tad ir Cēsis, kur līdzās ir vecā un jaunā pils. Bija mode, kad pilīm blakus taisīja mākslīgas drupas, Cēsis tas nebija jādara. Šeit, Dobelē, būs ļoti interesants projekts. Es jau iztēlojos, kāda šeit būs skaista vieta.

Kad vēstures slāņi būs atsegti, varēs redzēt, vai izdosies īstenot iecerēto, vai arī kaut kas būs jāmaina. Tas, ko līdz šim redzējām virs zemes, tā ir tikai daļa no pils, vēl vismaz trīs metri ir zem zemes.

Kopumā pilsdrupas ir pētītas jau daudzus gadus. Vēl pirms dažiem gadiem arheoloģiskos darbus veica arheologs

Mārtiņš Ruša, pirms viņa ir bijuši izrakumi.

Mudinu ļaudis pāršķirstīt savus fotoalbumus. Ja tur ir fotomirklī, kas iemūžināti pilsdrupās, ļaut tajos ieskatīties. Ja tie izdarīti pagājušajā gadsimtā, būtu interesanti redzēt. Bilde var aiznest uz muzeju, atstāt kopijas. Tas ļautu izzināt, kas te darīts tajos laikos. Ir zināms, ka mūri ir stiprināti. Kad, izmantojot dobelnieka Andra Grūtupa ziedojumu, tika būvēts skatu laukums, jau tad atklājās, ka šeit ir veikti konservācijas darbi. Kas tos veica un ar kādu mērķi, nav zināms. Nav obligāti, lai fotogrāfijās būtu redzamas tikai pilsdrupas, der arī, ja tās ir tikai fonā. Tad varētu to izpētīt un uzzināt kaut ko plašāk.

Tas ir skaidrs, ka laiku pa laikam te kaut kas ir darīts. Kurš gan atceras, ka te bija žogs? Vienā otrā vietā vēl ir betona stabu atliekas. Latvijas laikā te ir bijis sporta laukums, deju placis, koka apbūve, kur bija bufete. Te tik daudz kas ir darīts! Manis sacīto apliecina arī senās fotogrāfijas. Estrāde, ko nesen te norakām, ir celta 1926./1927. gadā. To varējām iztēloties, bet nojaucot atklājās, ka tā bija koka būve.

Par Andra Grūtupa ziedojumu būvētā skatu torņa pēc rekonstrukcijas vairs nebūs, bet būs cita iespēja skatīt Dobeles no augšas. Skats ir ļoti skaists.

Baiba Pole
Andra Tomašūna foto

Atbalsta lēmuma projektu par statusa noteikšanu

Otrdien notika Dobeles novada domes Tautsaimniecības un attīstības komitejas, ko vada deputāts Viktors Eihmanis, sēde, kurā no astoņiem deputātiem piedalījās pieci, nebija ieradušies Andrejs Spridzāns, Aldis Cīrulis un Imants Auders.

Lielākoties tika izskatīti jautājumi, kas saistīti ar nekustamajiem īpašumiem. Viens no tiem bija par atteikšanos pieņemt dāvinājumā nekustamo īpašumu, kurš atrodas Penkules pagastā un uz kura ir arī mājas. Tika skaidrots, ka īpašums nav nepieciešams pašvaldības funkciju veikšanai, tāpēc dāvinājuma piedāvājums netiek pieņemts. Īpašums ir ļoti slikta stāvoklī.

Jautājumā «Par nacionālo interešu objekta statusa noteikšanas saskaņošanu nekustamajam īpašumam «Apguldes skola»» ziņotājs bija novada pašvaldības izpildītore vietnieks GUNĀRS KURLOVIČS.

– Dobeles novada pašvaldība ir saņēmusi Aizsardzības ministrijas vēstuli, kurā lūdz pašvaldības piekrišanu noteikt par nacionālo interešu objektu īpašumu «Apguldes skola», kas atrodas Naudītes pagasta Apguldes ciematā. Tas ar iepriekš pieņemtu rīkojumu ir nodots Aizsardzības ministrijai.

Lēmumu par nacionālo interešu objektu pieņem Ministru kabinets, pamatojoties uz Aizsardzības ministrijas iesniegumu, bet no pašvaldības puses ir vajadzīga piekrišana, tāpēc ir sagatavots šis lēmumprojekts.

Par nacionālo interešu objektu var noteikt jebkuru teritoriju, kas var tikt izmantota valsts vajadzībām. Tas nozīmē, ka mūsu teritorijas plānojumā šī teritorija paliek par «pelēko zonu». Visi darbi, kas tur tiks veikti, ir saskaņojami ar Aizsardzības ministrijas būvvaldi.

Ciemata iedzīvotājiem tas ikdienā nemainīs, jo tā ir autonoma teritorija, kas tiks iežogota, neliedzot piekļuvi Apguldes ezeram.

Deputāti šo lēmuma projektu atbalstīja un lēma virzīt izskatīšanai domē.

Baiba Pole

«Latvijas Pasts» izsolīs īpašumus

Divās publiskās izsolēs 18. un 19. septembrī ar augšupejošu soli «Latvijas Pasts» piedāvā iegādāties 18 savā saimnieciskajā darbībā neizmantotus vai biznesa mērķiem nevajadzīgus nekustamos īpašumus visā Latvijā, tostarp Bukaišos.

Visvairāk īpašumu pieejami Latgalē – kopumā astoņi. Visaugstākā sākumcena ir īpašumam Varakļānos un Priekulī novada Liepā.

Līdz 14. septembrim piesaņemot līdzdalībai publiskajās izsolēs, iespējams iegādāties kādu no astoņiem piedāvāta-

Par Dobeles novada domes saistošo noteikumu «Par atkritumu apsaimniekošanu Dobeles novadā» apstiprināšanu ziņoja Dobeles novada pašvaldības Juridiskās nodaļas juriste INGŪNA PERSIDSKA.

Viņa ievadā sacīja, ka patlaban spēkā ir 2010. gadā pieņemtie noteikumi, kuros terminoloģija un valoda ir novecojusi, tāpēc tajos ir nepieciešams veikt korekcijas.

– SIA «Dobeles komunālie pakalpojumi», kas ikdienā strādā ar šiem noteikumiem, ir izteikusi vēlmi tos precizēt, lai ērtāk būtu realizēt prasības, kas attiecas uz atkritumu apsaimniekošanu.

Piemēram, sadaļā ir noteikts juridisko personu atkritumu savākšanas minimālais biežums – ne retāk kā vienu reizi mēnesī. Noteikt, ka vietās, kas atrodas ārpus pilsētas un ciema, kur nevar piekļūt ar transporta līdzekļi, kas paredzēti atkritumu savākšanai, tiks izsniegti īpaši maiši, kuros vajadzēs nogādāt līgumā norādītajā vietā.

Arī vasaras mītnēs sadzīves atkritumu ražotājs varēs saņemt īpašus atkritumu maišus. Tās ir būtiskākās izmaiņas saistošajos noteikumos.

Deputāts Ainārs Meiers vēlējās precizēt, vai Dobeles novadā savāktie atkritumi tiek glabāti tikai «Brakškos».

Gunārs Kurlovičs skaidroja, ka citu iespēju nav, jo visa Latvija ir sadalīta reģionos – mums tuvākās atkritumu glabāšanas vietas ir «Brakškos» un Bauskā. Viņš gribēja arī skaidrojumu, kāpēc stikla atkritumu konteinerā nevar ievietot logu stiklus. Gunārs Kurlovičs sacīja, ka logu stikls ir būvniecības atkritums un tie jāūtīlīzē citādā kārtībā, tāpēc tiem ir paredzēta cita vieta.

(Vēl – 6. lappusē)

